

Volt, van, lesz

Időpont: Szentháromság utáni 8. vasárnap, 1955. július 31.

Alapige: Jer. 2:1-9.

Majd szóla az Úr nékem, mondván: Menj el, és kiálts Jeruzsálem füleibe, mondván: Ezt mondja az Úr: Emlékezem reád gyermekkorod ragaszkodására, mátkaságod szeretetére, a mikor követtél engem a pusztában, a még be nem vetett földön. Szent volt Izráel az Úrnak, az ő termésének zsengeje; a kik emésztik vala őt, mind vétkeznek vala, veszedelem támada rájok, azt mondja az Úr. Halljátok meg az Úr szavát, Jákób háza és Izráel házának minden nemzetsége. Így szól az Úr: Micsoda hamisságot találtak bennem a ti atyáitok, hogy elidegenedtek tőlem, és hiábavalóság után jártak, és hiábavalókká lettek? Még csak azt sem mondták: Hol van az Úr, a ki felhozott minket Egyiptom földéről, a ki vezérelt minket a pusztában, a kietlen és járatlan földön, a szomjúságnak és a halál árnyékának földén, a melyen nem vonult át ember, és a hol halandó nem lakott? És bevittelek titeket a bőség földébe, hogy annak gyümölcseivel és javaival éljete; és bementetek, és megfertőztettétek az én földemet, és az én örökségemet útálatossá tevétek. A papok nem mondták: Hol van az Úr? A törvény magyarázói nem ismertek engem, és a pásztorok hűtelenekké lettek hozzám, a próféták pedig a Baál által prófétáltak, és azok után jártak, a kik tehetetlenek. Azért még perbe szállok veletek, mondja az Úr, és perelni fogok a ti fiaitok fiaival is!

Istennek nagyfontosságú üzenete van ebben az igében. Mutatja ezt az is, hogy a lehető legnagyobb nyilvánosságot akarja számára biztosítani. Nem elégszik meg azzal, hogy Jeremiás próféta otthon mondja el ezt az üzenetet. Anatóti lakhelyéről Jeruzsálembe, az ország fővárosába küldi. A fővárosból messzebb hangzik a szó, mint a kis, vidéki Anatótból. Nemcsak azt szabja meg, hogy hol mondja el a próféta ezt az üzenetet, hanem még azt is, hogy miképp mondja el. "Menj és kiálts Jeruzsálem füleibe!" – utasítja a prófétát. Kiáltania kell tehát, méghozzá egyenesen az emberek füleibe kell kiáltania, hogy senki se mondhassa: Nem hallottam.

Miről szól ez a nagyfontosságú üzenet? Az ember és Isten viszonyáról. Így mondom és nem fordítva: Isten és az ember viszonyáról. Isten azt akarja, hogy az ember helyes, rendezett viszonyba kerüljön Vele. Ezt látja a világ legfontosabb eseményének. Ez az egy szükséges dolog. Óh bárcsak tudnám most én is Isten szenvedélyével és a próféta engedelmességével kiáltani, egyenesen a te füledbe kiáltani: Jöjj rendbe Isteneddel! Ne mondd: Most nem érek rá, mert fontosabb és sürgősebb dolgom van! Nincs ennél fontosabb

és sürgősebb dolog. Előbbre való, mint az egészség, a munka, a kötelesség, a családi békesség, minden.

Rendeznünk kell Istenhez való viszonyunkat, ez azonban egyszer s mindenkorra nem rendezhető. Az ige üzenete világosan mutatja, hogy ez a viszony nem rögzített, nem stabil, hanem élő, s ezért folytonos változásnak van kitéve. Nem dobhatod tehát a hátad mögé ezt a felhívást azzal, hogy én rendben vagyok, mert meg vagyok keresztelve, megtértem, benn élek az egyházban. Nem hiába figyelmeztet az apostol: Félelemmel és rettegéssel vigyétek véghez a ti üdvösségeteket! /Fil. 2:12./ Még a célig minden el is veszhet. Az igében felhozott példa is ezt mutatja. Az ember Istenhez való viszonyának, mint mindennek, ami él, története van. Van múltja, jelenje és jövője. Van benne ami volt, ami van és ami lesz.

1. Mi volt?

"Ezt mondja az Úr: Emlékezem reád, gyermekkorod ragaszkodására, mátkaságod szeretetére, amikor követtél engem a pusztában, a még be nem vetett földön." /2. v./ A népnek pedig ezt kellene mondania: "Az Úr felhozott minket Egyiptom földéről, vezérelt minket a pusztában, a kietlen és járatlan földön, a szomjúságnak és a halál árnyékának földén, amelyen nem vonult át ember és ahol halandó nem lakott." /6. v./ Isten az Ő népének múltjából azt az időt idézi, amikor kiszabadította őket a szolgaság házából s a nép boldogan engedelmeskedve ment a hívó szó után még a pusztában is. Egy képet használ ennek az időnek a jellemzésére. A kép, mint a bibliában sokszor, a házas életből való. Azt mondja, hogy ez az idő a mátkaság ideje volt Isten és az Ő népe között. A mátkaság szeretetének emlékét idézi fel Isten. A bűn rabságából való szabadulás, az Istenhez való megtérés utáni első időszakról az Új Testámentum is úgy beszél, mint az első szeretet idejéről. /Jel. 2:4./ Milyen ez a mátkasági szeretet, melyre emlékszik és emlékeztet Isten?

A mátkaság szeretete mindent eltöltő szeretet. A jegyepár szíve egymással van tele. Jóformán sem nem látnak, sem nem hallanak mást. Mindig egymásra gondolnak, egymás után vágyódnak, egymásról és egymásnak beszélnek, mindig együtt szeretnének lenni. Ilyen volt Izrael élete is az Egyiptomból való kiszabadulás utáni első időben. Mint valami megigézett, úgy ment Isten után. Nem számított, hogy körülte pusztá van, kietlen és járatlan út, szomjúságnak és a halál árnyékának földje, az volt a fontos, hogy arra jár Isten s ott lehet együtt Vele.

Ilyen ma is a megtérés utáni első idő. A bűneiből szabadult ember nem tud betelni Istennel. Szinte falja a bibliát, hiszen abban az ő szabadító, drága Megváltója szól hozzá. Vége-hossza nincs az imádkozásnak, hiszen abban meg ő beszélhet el mindent Annak, akiről

tudja, hogy a világon legjobban szereti s a legnagyobb megértéssel hallgatja őt. Úgy repül mindig lelki testvéreinek közösségébe, mint madár a fészkére s olyan természetesen, üdén beszél mindig és mindenütt Istenről, mint aki meg van győződve arról, hogy ez az a kérdés, ami mindenkit a legjobban érdekel.

A mátkaság szeretete a boldog lemondás ideje. Isten népe lemond az egyiptomi házokról és sátorba költözik. A változatos asztal helyett a pusztá egyhangúbb kosztját eszi. Az egy helyben való lakozás helyett a vándorlás bizonytalanságát vállalja. Mindaddig azonban, míg lobog szívében az Isten iránti szeretet, mindezt nem érzi lemondásnak, megszegényedésnek, hiszen az a hő vágya, hogy tessék Istennek.

"Ha Isten megváltoztat valakit újjászületés útján, a kezdő új élet jellemvonása a csonkaság. Se szeri, se száma azoknak a dolgoknak, amiket nem szabad többé cselekedned. Saját szemedben és a téged ismerő világ szemében ezek a dolgok olyanok, akár csak a jobb kezed és a jobb szemed. /Máté 5:30./ Nem lelki emberek mondhatják: »Mi lehet ebben helytelen? Micsoda lehetetlen teremtés vagy?« Még sohasem volt olyan szent, aki ne ilyen csonkán kezdte volna az új életet. De jobb csonkán és Isten szemében kedves állapotban lépni az életbe, mint az emberek szemében kedvesen, de Isten előtt bénán. Kezdetben Jézus Krisztus Szent Lelke által egész sereg olyan dologban fog meggátolni, ami mindenki számára tökéletesen helyes lehet, csak éppen a te számodra nem." /Chambers/

Ez a mátkasági idő Istennek is kedves. Nemcsak az mutatja ezt, hogy milyen szívesen emlékezik reá vissza, hanem az is, amit a 3. vers mond: "Szent volt Izráel az Úrnak, az Ő teremtésének zsengeje; akik emésztik vala őt, mind vétkeznek vala, veszedelem támada rájuk." Féltőn szerető gonddal veszi körül Isten az Ő mátkáját.

2. Ez azonban már mind csak fájdalmas emlék Isten számára. Ez mind csak volt. Ezzel szemben mi van?

A dicső múltat szomorú jelen követte. Egyszerre megváltozik a prófécia hangja, mikor erről szól. A meleg hang dörgedelmessé válik. A boldog vőlegény helyett a szemrehányó férj, a felelősségre vonó bíró szólal meg: "Elidegenedtek tőlem, és hiábavalóság útján jártak, és hiábavalókká lettek. /5. v./ Bevittelek titeket a bőség földébe, hogy annak gyümölcseivel és javaival éljete; és bementetek, és megfertőztettétek az én földemet, és az én örökségemet utálatossá tevétek. A papok nem mondták: Hol van az Úr? A törvény magyarázói nem ismertek engem, és a pásztorok hűtelenekké lettek hozzám., a próféták pedig a Baál által prófétáltak, és azok után jártak, akik tehetetlenek." /7-8. v./ A szív tehát meghidegedett. A mindent eltöltő szeretet helyébe a kötelesség motorja lépett. Ami kapcsolatuk még volt

Istennel, abban több volt a megszokottság sodra, mint a szívbeli indíték. A boldog lemondás megszűnt. Helyette lazítani akarták a kötelékeket, s így keveredtek bele a bálványok bűvkörébe is. Lassan odáig jutottak, hogy nem ők keresték többé Isten tetszését, hanem azt követelték, hogy Isten keresse az ő tetszésüket. Isten helyett Isten adományaira tartottak igényt. Mindezt szó nélkül túrték az egyházi és világi vezetők, akiknek példamutatónak kellett volna tartani a népet a mátkaság első szeretetében. Így lett a mátkaság szeretetéből a legdurvább házasságtörés, hogy a hasonlat világában maradjunk. Isten helyett a Baálhoz pártolt a nép.

Nem vesszük-e sokszor mi magunkon is ugyanezt észre? Bibliaolvasásunk elnagyolódik, imádságos életünk elgépiesedik, a lelki testvéreinkkel való közösség egyszerre csak terhessé válik, a bizonyágtételünk erőltetetté lesz s ami még megmarad a keresztyénségünkben, abban több a kötelességteljesítés, mint a szív boldog önátadása.

3. Nem jól van ez így. Isten épp azért kiáltat bele népe fülébe, mert az első szeretet elhagyásának tragikus következményei lehetnek. Mi lesz?

Erről a kérdéstről szól a szent lecke utolsó verse: "Azért még perbe szállok veletek, mondja az Úr, és perelni fogok a ti fiaitok fiaival is!"

Per, ítélet, elítéltetés, halál vár azokra, akik meg nem állanak ezen az úton. Szomorú sors önmagában is, de még szomorúbb, ha meggondoljuk, hogy olyanoknak lesz ez osztályrészük, akik egyszer már kegyelmet, szabadulást kaptak, s elindultak Isten után az ígéret földje felé. Útközben éri őket a halál. Megmenekültek és mégis elvesznek. Jézus is megismétli ezt a fenyegetést, mikor az efezusi gyülekezetnek ezt írja: "Emlékezzél meg azért, honnét estél ki, és térj meg, és az előbbi cselekedeteket cselekedd; ha pedig nem, hamar eljövök ellened, és a te gyertyatartódat kimozdítom helyéről, ha meg nem térsz!" /Jel. 2:5./ Izrael sorsa a pusztában szomorú igazolása annak, hogy mindez nem üres fenyegetés. Az Egyiptomból kiszabadultak közül csak két ember jutott be az ígéret földjére, a többi ott pusztult el a pusztában.

Mindennek nem Isten az oka. Joggal kérdezi: "Micsoda hamisságot találtak bennem a ti atyáitok, hogy elidegenedtek tőlem, és hiábavalóság után jártak és hiábavalókká lettek?" /5. v./ Nem Isten pártolt el tőlünk, mi pártoltunk el Tőle.

E mögött a figyelmeztetés mögött azonban mentő szeretet van. Azért mondja, hogy ez lesz, mert azt akarja, hogy ne legyen ez. Térj meg hát, térj meg újra te is, te megtért, hogy ne legyen ez, hanem legyen élet, örök élet! Ámen.